

Flitboken

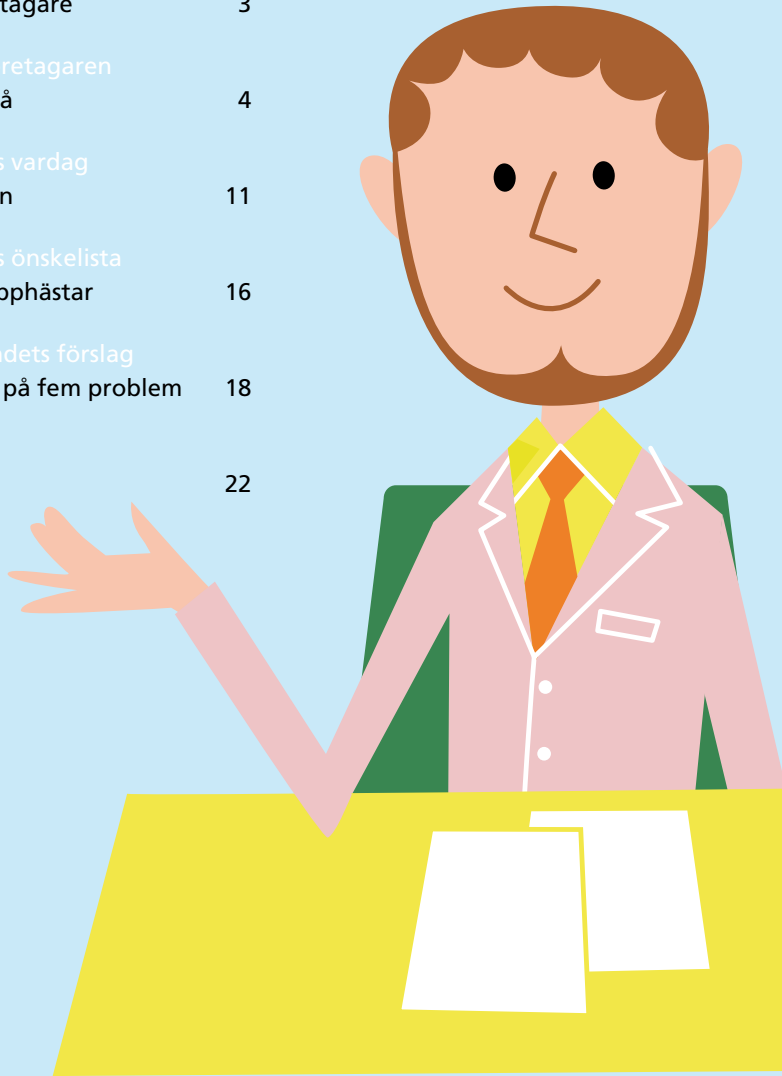
Kort och gott om
Sveriges småföretagare

FöretagarFörbundet

Innehåll

Älskade småföretagare	3
Det här är småföretagaren Från topp till tå	4
Småföretagarens vardag Stolt men sliten	11
Småföretagarens önskelista Hinder och käpphästar	16
FöretagarFörbundets förslag Fem lösningar på fem problem	18
Källor	22

Älskade småföretagare

Att påstå att alla älskar småföretagaren är ingen överdrift. Det finns knappt en politiker som inte vill sammanknippas med den duktiga, hårt arbetande och ansvarsfulla småföretagaren. Både Fredrik Reinfeldt och Mona Sahlin vurmar speciellt för de minsta företagen. Då borde väl allt vara frid och fröjd? Men icke – alla pratar och inget, eller nästan inget, händer. Dessutom ses ofta småföretagarna som en homogen grupp. Något som inte kunde vara mer fel.

FöretagarFörbundet består av småföretagare och drivs av småföretagare. Det är ingen tvekan om att vi verkligen står på småföretagens sida. Vi har en enda uppgift – att förbättra för de svenska småföretagen.

I den här skriften vill vi på ett enkelt sätt presentera den svenska småföretagaren eller snarare, alla olika typer av småföretagare. Vad driver dem och vad hindrar dem?

Innehållet är främst hämtat från undersökningar samt våra medlemspaneler från 2006 och 2007. På så sätt får småföretagarna verkligen ge sin egen bild.

Skriften vänder sig till alla som på något sätt arbetar med småföretagarfrågor – allt från politiker, tjänstemän, forskare till organisationer och journalister. Och så självklart till småföretagarna själva – om han eller hon hinner läsa den förstås.

Camilla Littorin,

Förbundssekreterare FöretagarFörbundet

Per Lidström,

Ordförande FöretagarFörbundet

Stockholm, december 2007

Från topp till tå

”Det är häftigt att bygga en verksamhet på min egen idé och dessutom kunna skapa jobb. Jag är stolt över att vara företagare”

Citat småföretagare från TNS Gallupundersökning, november 2006

Sveriges ryggrad

FöretagarFörbundets definition av ett småföretag är ett företag med färre än tio anställda. Och denna grupp är stor. Av Sveriges drygt 900 000 registrerade företag (SCB 2006) utgjordes hela 96 procent av just småföretag. Här finns allt ifrån entreprenörsdrivna IT-företag till frisörer och taxichaufförer. Småföretagarna finns spridda över hela landet, både i storstad och på landsorten. Det är dessa företag som gör att svenskarnas vardag fungerar, de levererar varor och tjänster och producerar till industrin. De utgör grunden i vårt samhälle – eller som statsminister Fredrik Reinfeldt sade i sitt installationstal 2006: ”Småföretagen är Sveriges ryggrad”.

Fakta och siffror

- Närmare hälften av Sveriges företag är enmansföretag
- Fyra av tio har en till fyra anställda, och vart tionde företag har mellan fem och nio anställda
- Endast en fjärdedel av småföretagarna är kvinnor
- Genomsnittsåldern är relativt hög – strax under 50 år
- En tredjedel har universitets- eller högskoleutbildning
- En av sex småföretagare har utländsk bakgrund, vilket stämmer överens med genomsnittet för hela den svenska befolkningen

Olika som bär

Det finns mycket som förenar småföretagarna, men också mycket som skiljer dem åt. Det finns en tendens till att dra alla över en kam. Inget kan vara mer fel. FöretagarFörbundet har, tillsammans med banken SEB, gått på djupet och genom en unik kartläggning definierat fem olika typer av småföretagare i Sverige. Grupperna har olika drivkrafter, möjligheter och syn på sitt företagande och måste behandlas olika.

Jobbaren

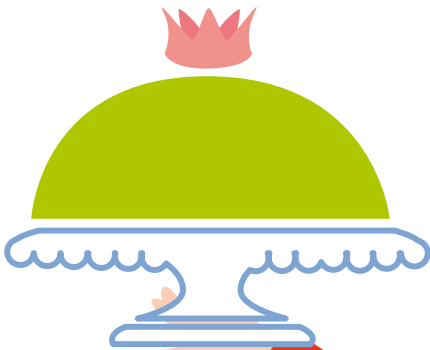
En femtedel av Sveriges småföretagare finns i gruppen **"Jobbaren"**. De verkar främst på mindre orter som till exempel frisör eller inom handel och transportnärigen. Påminner mest om genomsnittet av landets småföretagare. Han eller hon ser sitt företagande primärt som ett sätt att försörja sig och kan även tänka sig att bli anställd.

Fixaren

Omkring en tredjedel av Sveriges småföretagare driver nystartade företag som bygger upp den lokala infrastrukturen, till exempel restaurang, transport, bygg eller lokalvård. Företagargruppen **“Fixaren”** har den yngsta medelåldern bland småföretagarna och är den mest heterogena vad gäller kön och etnicitet.

De lägger ner många timmar på arbetet men tror på framtiden, drivs av ekonomisk tillväxt och är inte rädd för att ta risker.

Livsnjutaren

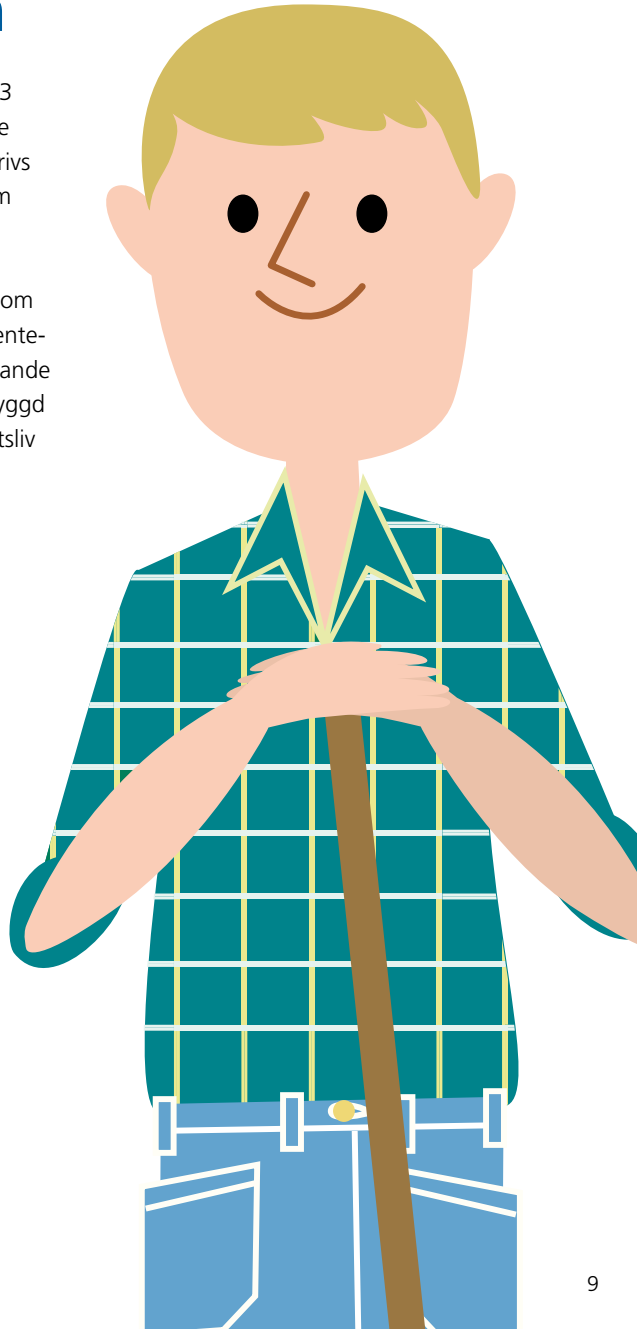
”**Livsnjutaren**” är den äldsta gruppen företagare och utgör omkring 15 procent av landets småföretagare. Han eller hon är akademiker, enmansföretagare och erbjuder främst IT-, organisations- och revisorstjänster i storstadsregionerna. De är nöjda med

tillvaron, har balans mellan arbete och en mycket aktiv fritid. Han eller hon är engagerad i verksamheten i sitt företag men många planerar att trappa ner.

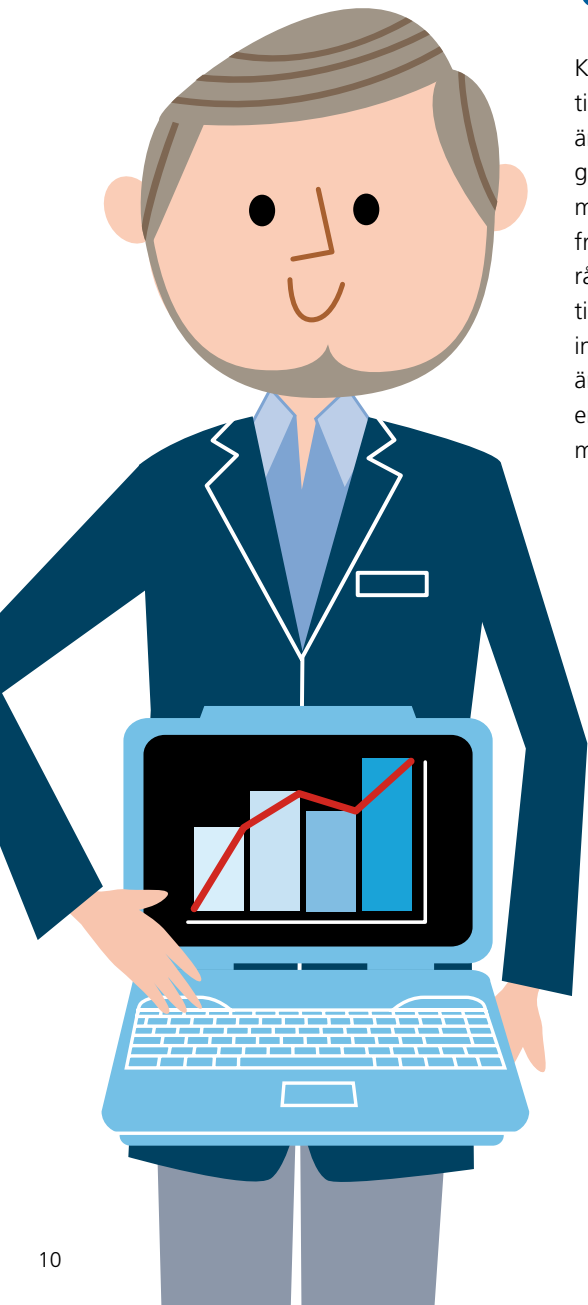
Arvtagaren

Gruppen **"Arvtagaren"** utgör 13 procent av landets småföretagare och är födda in i företaget. De drivs av att fullfölja en tradition genom att driva familjeföretaget vidare. Verksamheten är ofta fysisk och produktionsorienterad, främst inom jordbruk. Männerna är överrepresenterade i kategorin och har övervägande svensk bakgrund. De bor i glesbygd och verkar lokalt. Fritid och arbetsliv flyter in i varandra.

Utvecklaren

Knappt en femtedel av småföretagarna tillhör gruppen **"Utvecklaren"**. De är akademiker och har startat företaget tillsammans med andra samt har många anställda. Han eller hon arbetar främst som konsult inom olika områden. Verksamheten är koncentrerad till storstäderna men de har även internationella kunder. Denna grupp är framtidens storföretagare som har en stark företagaridentitet och ser möjligheter snarare än hinder.

Stolt men sliten

”Att vara företagare kan inte jämföras med en traditionell anställning, det är snarare en livsstil som skapar mycket positiva upplevelser. Men även en ständig oro över kunder, inkomster, pension, eventuell sjukdom och familjens ekonomi”

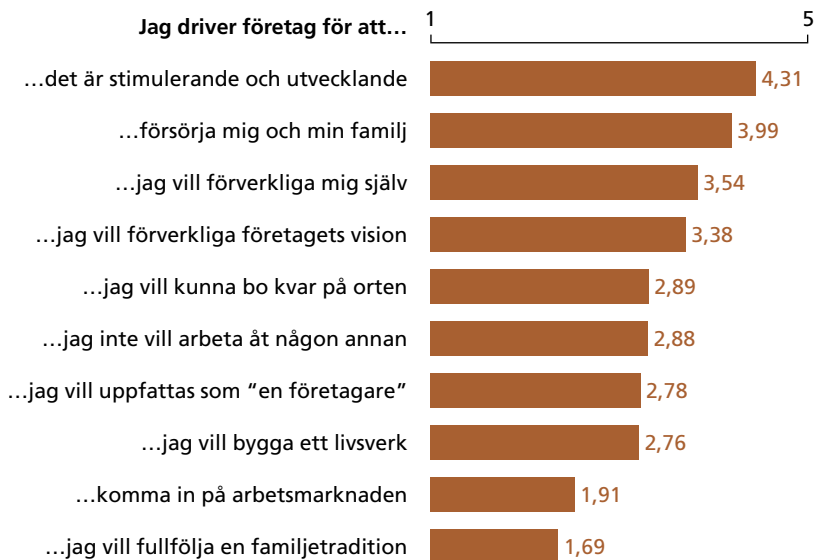
Citat småföretagare från TNS Gallupundersökning, november 2006

En gång företagare alltid företagare

Sveriges småföretagare ser ljus på framtiden. De är ganska nöjda med livet och är engagerade i verksamheten i sitt företag. De flesta småföretagare drivs mer av företagets verksamhet och innehåll än av att tjäna mycket pengar och att bygga bolag. Hälften av dem kan till och med rekommendera andra att starta och driva eget företag. De har dessutom mycket svårt att tänka sig att själva bli anställda.

Småföretagarnas drivkrafter

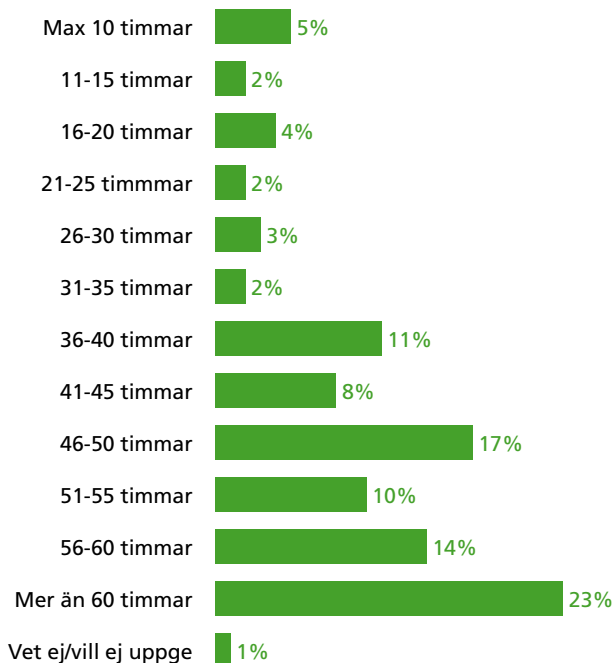

Medelvärdet på en skala 1-5,
där 1 = "stämmer mycket dåligt" och 5 = "stämmer mycket bra"

Långa arbetsdagar

Nästan hälften av småföretagarna arbetar mer än 50 timmar i veckan. Dessutom är gränserna mellan arbete och övrigt liv otydliga eller obefintliga. Tiden räcker helt enkelt inte till. Småföretagaren anser att lagar och regler är krångliga och att de tar viktig tid från företagets egentliga verksamhet.

Hur mycket tid arbetar du med ditt företag en genomsnittlig vecka?

I diagrammet ovan ser man att summan av staplarna är något större än 100%. Detta beror på att de procenttal som visas i diagrammet är avrundade till heltal.

Kort semester

Hälften av småföretagarna tar mindre än två veckors semester och två av tio har ingen sommarssemester alls eller bara någon enstaka dag. När småföretagaren väl har ledigt stannar drygt två av fem hemma. Men trots att man på pappret är ledig är det inte fallet i verkligheten. Nästan nio av tio småföretagare behöver jobba någon gång under semestern.

“Företagare saknar de rättigheter som anställda har. Rätten till fem veckors semester, kollektivavtalsmässig lön och möjligheten att utnyttja föräldraförsäkringen som en anställd omfattar inte företagare i Sverige!”

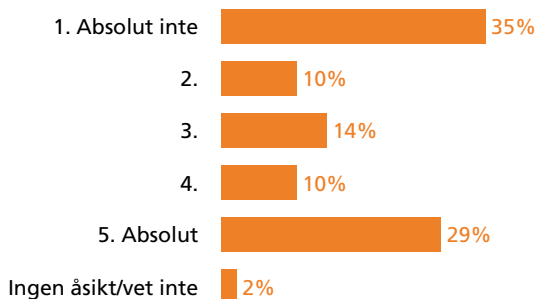
Citat småföretagare, FöretagarFörbundets medlemspanel, juni 2007

Tveksamma att anställa

Många småföretagare kan i dag inte tänka sig att växa genom att anställa. Det största hindret för att anställa är arbetsgivaravgiften och då speciellt den höjning som infördes den 1 januari 2007. Nästan tre av fem småföretag anser att höjningen av arbetsgivaravgiften har gjort dem mer negativa till att anställa.

**Kan du tänka dig att under kommande tre åren anställa en eller flera personer?
Ange på en skala från 1 till 5, där 1 = absolut inte och 5 = absolut.**

“Om skatt på alkohol leder till minskat drickande, och skatt på bensin leder till mindre bilkörning, vad leder då skatt på att anställa personal till?”

Citat småföretagare, FöretagarFörbundets medlemspanel, juni 2007

Hinder och käpphästar

Även om småföretagaren ser ljus på framtiden så finns det hinder för företagandet och kanske framförallt för att utveckla sitt företagande. I samtliga undersökningar som FöretagarFörbundet har gjort bland svenska småföretagare de senaste åren hamnar i stort sett samma problem i toppen.

Det handlar om krångliga lagar och regler, nivån på arbetsgivaravgifterna, reglerna kring anställningskydd och sjukförsäkring samt svårigheten att hitta kompetent personal.

”Att anställa personal för att växa är alltför riskfullt. Det hade annars gjort att jag kunde avlastas och att mitt företag expanderat. Men som det är nu så måste jag arbeta helt själv via nätverk, vilket givetvis drar ner mina marginaler men samtidigt minskar mina risker. För att klara av ekonomin så har jag reducerat mina kostnader till ett minimum. Det finns inte tid att varken vara sjuk eller ta semester.”

Citat småföretagare, FöretagarFörbundets medlemspanel, juni 2007

Upplevda hinder och utmaningar de tre kommande åren

Medelvärdet på en skala 1-5, där 1 = "inte alls något hinder/utmaning" och 5 = "mycket stort hinder/utmaning"

Fem lösningar på fem problem

1. Sänk arbetsgivaravgifterna

Fram till den 1 januari 2007 hade småföretagen en sänkt arbetsgivaravgift på fem procent. Den togs bort av Alliansen. Det innebär en ökad kostnad på cirka 37 000 kronor per företag med tre till fem anställda. Den genomsnittliga nivån på arbetsgivaravgifterna inom EU är 18 procent. I Sverige är den 33 procent.

FöretagarFörbundet vill att nivån på arbetsgivaravgiften sänks till EU-nivå genom en minskning med tre procentenheter per år under fem år, i första hand ska detta gälla småföretagen.

2. Inför rättvisare sjukförsäkringssystem

En anledning till att många tvekar att anställa är arbetsgivarens ansvar för sjuklönen. Arbetsgivaren står för hela sjuklönen de två första veckorna som den anställda är sjukskriven. Detta även om skadan har skett på fritiden eller handlar om en sjukskrivning efter en Schönhetsoperation.

För ett litet företag är det en stor och tung utgift. Som dagens sjukförsäkringssystem är utformat så betalar de små företagen (procentuellt sett) mer till systemet än stora företag och offentlig sektor.

FöretagarFörbundet vill ha ett mer rättvist sjukförsäkringssystem där systemet differentieras och arbetsgivarens betalningsansvar för sjuklöneperioden avskaffas.

3. Modernisera arbetsrätten

Det är ett stort ansvar att anställa och det är dessutom riskfyllt för ett litet företag om det visar sig vara en felrekrytering. Turordningsreglerna enligt LAS ger numera småföretag möjlighet att göra undantag för två nyckelmedarbetare, vilket är ett steg i rätt riktning.

FöretagarFörbundet vill att ett litet företag ska ha möjlighet att välja rätt person med rätt kompetens vid nyanställning eller när man tvingas säga upp personal. Därför bör arbetsrätten reformeras. Anpassa kollektivavtalen till en rörligare arbetsmarknad med friare avtal och nya anställningsformer. Dessutom bör turordningsreglerna inte gälla för småföretag.

4. Inför Småbolagsregler

Regelverk och administration är en av de absolut tyngsta delarna för många små företag. I Sverige gäller exakt samma regler för små som för stora multinationella företag. Detta innebär att regelverk och administration är en av de absolut tyngsta delarna för många små företag. Målsättningen för regeringen är att fram till 2010 minska företagens kostnader för att hantera statliga regler med 25 procent. Under regeringens första tid har dock inte mycket konkret hänt.

FöretagarFörbundet vill införa åtta konkreta regler anpassade för små företag – vi kallar det för småbolagsregler. Exempel på regler som ska specialanpassas för småföretag är; förenklade aktiebolagsregler, förskjuten inbetalning av moms, arbetsgivaravgift och preliminärskatt med 18 dagar, slopad revisionsplikt och avdrag för riskkapital.

5. Gör det lättare att hitta rätt kompetens

Många småföretagare upplever att det är svårt att få tag i kvalificerad personal. Inom exempelvis produktionstekniska verksamheter krävs inte alltid teoretisk kompetens utan det är mer praktiska kunskaper och erfarenheter som efterfrågas.

FöretagarFörbundet vill att det ska finnas fler praktikgymnasier, lärlingsplatser och större direktkontakt mellan gymnasieskola, högskola och företag. Genom att höja kvaliteten på yrkesutbildningar och stimulera unga entreprenörer kan praktisk utbildning bli ett förstahandsval och företagen få den specifika kompetens de behöver.

Det finns mer...

Givetvis finns det fler hinder som ska övervinnas för att Sveriges småföretagare ska blomstra ännu mer. FöretagarFörbundet har därför tagit fram ett konkret handlingsprogram med tio punkter, där kapitalförsörjning, ägarens roll och teknikutveckling är andra exempel på prioriterade områden. Detta och mycket annat hittar du på www.ff.se.

Källor

Undersökningar bland Sveriges småföretagare

- Upplevda problem och hinder för att driva och utveckla sitt företag (1-13 november 2006, TNS Gallup)
- De svenska småföretagarna – olika som bär (10 september - 2 oktober 2007, Argument AB och Hermelin Group. Undersökningen genomförd i samarbete med SEB.)

FöretagarFörbundets medlemspanel

(regelbunden webbenkät till 3 000 av FöretagarFörbundets medlemmar)

- Synen på regeringens planerade och genomförda åtgärder för landets företag och företagare (5-17 april 2007)
- Småföretagarens arbetstid och semester (7-15 juni 2007)
- Småföretagarnas betyg på den nya regeringens första år (5-11 september 2007)

FöretagarFörbundets handlingsprogram 2008

Samtligt material finns på FöretagarFörbundets hemsida: www.ff.se

FöretagarFörbundet

FöretagarFörbundet arbetar med att förbättra villkoren för att starta, äga, driva och utveckla företag – med fokus på småföretag med färre än tio anställda. Vårt mål är ett okomplicerat, produktivt och konkurrenskraftigt företagsklimat. Att skapa opinion om och ökad förståelse för entreprenörskapets roll i samhällsutvecklingen har varit kärnan i vår verksamhet allt sedan starten 1951. FöretagarFörbundet är en politiskt obunden och växande intresseförening med över 32 000 medlemmar.

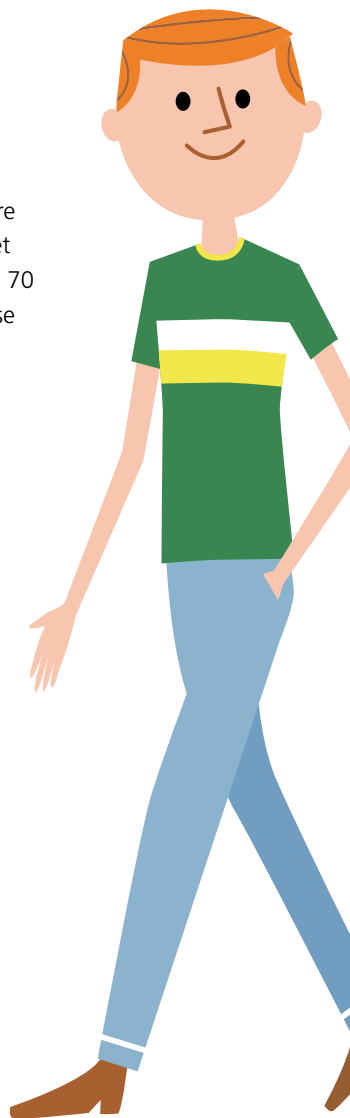
Kontakt

Camilla Littorin,
Förbundssekreterare
FöretagarFörbundet
Mobil: 0705-53 66 70
camilla.littorin@ff.se

Kansli Stockholm
Vasagatan 46
111 20 Stockholm
Tel: 08-280 620

Kansli Ängelholm
Gamla vägen 3
262 43 Ängelholm
Tel: 020-760 761

info@ff.se
www.ff.se

FöretagarFörbundet